

הנחיות נציב שירות המדינה	העסקת עובדים
תאריך: י"ג אדר תשפ"ו, 2 במרץ 2026 מספר הנחיה: 1.22	העסקת עובדים בתקן אזרח ותיק או אזרח ותיק בכיר מהדורה: 3

העסקת עובדים בתקן אזרח ותיק או אזרח ותיק בכיר בשירות המדינה

הנוסח בלשון זכר על-פי כללי השפה ופונה לכלל המינים

1. רקע:

במסגרת היערכות המדינה להזדקנות האוכלוסייה והרצון לשלב מבוגרים בשוק התעסוקה, קיבלה הממשלה ביום א' בטבת התשע"ו, (13.12.2015), [החלטה מספר 834](#). בהתאם להחלטה זו, גובשה תכנית ניסיונית (פיילוט) למסלול העסקה ייעודי בשירות המדינה אשר יועד לאזרחים ותיקים מעבר לגיל הפרישה, כמוגדר להלן. לתכנית הניסיונית הוקצו 60 תקנים, שחולקו למשרדי הממשלה ויחידות הסמך. נוכח המדדים המעידים על הצלחת התכנית הניסיונית האמורה, קיבלה הממשלה ביום י"ג כסלו התשפ"א (29.11.2020) [החלטה מספר 592](#), שבה נקבע כי הפיילוט הסתיים בהצלחה וכי החל משנת 2021 מסלול התעסוקה לאזרחים ותיקים בשירות המדינה, בהתאם לאמות המידה והכללים שיוגדרו על-ידי נציב שירות המדינה.

ביום י"א בתשרי התשפ"ה (13.10.2024), קיבלה הממשלה [החלטה מספר 2239](#), במסגרתה אישרה הרחבת מסלול התעסוקה הייעודי לאזרחים ותיקים בשירות המדינה, המהווה צעד משמעותי בקידום תעסוקתם ובהיערכות המדינה להזדקנות האוכלוסייה. ההחלטה היא פרי שיתוף פעולה בין נציבות שירות המדינה לבין המשרד לשוויון חברתי וקידום מעמד האישה.

2. מטרת ההנחיה:

הגדרת כללי העסקת עובדים בתקן אזרח ותיק או בתקן אזרח ותיק בכיר, ובכלל זה, מסגרת ההעסקה, משרות ועיסוקים בהם ניתן להעסיק בתקן זה. כמו כן, פירוט זכויות וחובות של עובדים המועסקים בתקן זה. יובהר, כי הכללים נוגעים לסוגיות נפוצות, על כן יתכן שישנן סוגיות שלגביהן רלוונטיות הוראות נוספות שאינן מוזכרות בהנחיה זו.

3. הבהרה:

הנחיה זו מבטלת ומחליפה חוזרים קודמים בנושא.

4. הגדרות:

"אזרח ותיק"	אזרח ותיק מעבר לגיל פרישה, כמשמעותו בסעיפים 3 ו-6 ל חוק גיל פרישה , התשס"ד - 2004 (להלן - "חוק גיל פרישה").
"אזרח ותיק בכיר"	אזרח ותיק מעבר לגיל פרישה, שפרש מתפקיד בכיר בשירות המדינה (במתח דרגות 42-44 ומעלה בדירוג המח"ר או מקבילותיו) או גמלאי אשר פרש מהמגזר הציבורי או הפרטי, זאת בהתאם לנוהל אמות מידה של הסגל הבכיר המתעדכן מעת לעת.
"חלקיות העסקה"	היקף המשרה באחוזים ביחס למשרה מלאה בשירות המדינה.

הנחיות נציב שירות המדינה	העסקת עובדים
תאריך: י"ג אדר תשפ"ו, 2 במרץ 2026 מספר הנחיה: 1.22	העסקת עובדים בתקן אזרח ותיק או אזרח ותיק בכיר מהדורה: 3

"יום עבודה"	כל יום מימי השבוע זולת יום שישי, יום שבת, ימי שבתון, מועד ממועדי ישראל המפורטים בסעיף 18א(א) לפקודת סדרי השלטון והמשפט, התש"ח-1948 ועריבתם, חול המועד ויום העצמאות. יובהר כי, למי שאינם יהודים עומדת הזכות לקיים יום המנוחה לפי המקובל עליו וחגיו לפי דתו.
"מסגרת העסקה חודשית"	מסגרת ההעסקה החודשית של עובד בתקן "אזרח ותיק" תהא עד 120 שעות בחודש. לעובד בתקן של "אזרח ותיק בכיר", תהא מסגרת העסקה עד 96 שעות עבודה בחודש, או עד 120 שעות, כאשר השעות שבין 96 ל-120 ישולמו בערך של שעות נוספות. למען הסר ספק, אין מדובר בהעסקה בתקן המשרד כמשמעותו בסעיף 13 לחוק שירות המדינה (מינויים), התשי"ט-1959 (להלן - "חוק המינויים").

5. אוכלוסיית היעד:

תקן אזרח ותיק/בכיר מיועד לאזרח ותיק/בכיר כמוגדר לעיל, קרי - מעבר לגיל פרישה, כמשמעותו בסעיפים 3 ו-6 לחוק גיל פרישה. ניתן להעסיק פורשים משירות המדינה שהם מעבר לגיל פרישה כאמור, בתקן אזרח ותיק/בכיר ובלבד שחלפו שלושה חודשים לפחות ממועד פרישתם משירות המדינה.

6. מסגרת וכללים להעסקה:

- א. העסקת אזרח ותיק/בכיר תהיה בהתאם לעיסוק שנקבע למשרה, והוא לא ימלא תפקיד קיים בתקן בשירות המדינה. למען הסר ספק יובהר, כי ניתן להעסיק עובד בתקן אזרח ותיק/בכיר באותו אגף אך לא באותו התפקיד שמילא טרם פרישה לגמלאות משירות המדינה.
- ב. משרדי הממשלה ויחידות הסמך שיוקצו להם תקני אזרח ותיק/בכיר, יעסיקו עובדים בתקן זה בעיסוקים אשר הוגדרו ואושרו על-ידי נציבות שירות המדינה. יובהר כי **לא** יאוישו בתקן זה תפקידים הכוללים סמכויות חתימה או סמכויות סטטוטוריות; ניהול עובדים; ניהול תקציב; ניהול פרויקטים; דהיינו משימות המוטלות על עובד מדינה בתקן. כמו כן, יובהר כי אזרח ותיק/בכיר לא יועסק במשרות אמון.
- ג. בהחלטת ממשלה מספר 2239, נקבע כי תקופת העסקת עובד בתקן אזרח ותיק/בכיר תהיה בהתאם למדיניות שתקבע על-ידי נציבות שירות המדינה. ניתן להעסיק עובד **בתקן אזרח ותיק** במסלול של עד 6 שנים, כאשר לאחר 3 שנים, על האחראי לפנות לקבלת אישור של נציבות שירות המדינה. במקרים חריגים מאוד ניתן להאריך את תקופת העסקה של אזרח ותיק, בתקופה מקסימלית של עד שנתיים נוספות, כאשר האחראי רשאי לפנות מראש ובכתב לנציבות שירות המדינה בבקשה לקבלת אישור להארכה, אשר יינתן לתקופה שלא תעלה על שנה אחת בכל פעם.
- תקופת העסקה של עובד **בתקן אזרח ותיק בכיר** תעמוד על 3 שנים. האחראי רשאי לפנות בכתב ומראש לנציבות שירות המדינה בבקשה לקבלת אישור להארכת תקופת העסקה זו בתקופה של עד שנתיים נוספות – הארכה ומשכה כפופים לאישור נציבות שירות המדינה.

הנחיות נציב שירות המדינה	העסקת עובדים
תאריך: י"ג אדר תשפ"ו, 2 במרץ 2026 מספר הנחיה: 1.22	העסקת עובדים בתקן אזרח ותיק או אזרח ותיק בכיר מהדורה: 3

יובהר כי כל בקשה להארכת תקופת העסקה של עובד בתקן אזרח ותיק, לרבות אזרח ותיק בכיר, תוגש בצירוף תעודת כשירות רפואית בתוקף.

ד. מסגרת העסקה של עובד תיקבע על ידי האחראי במשרד, בהתאם לצורכי העבודה. בכל מקרה, השכר ישולם בהתאם לביצוע העבודה בפועל ועד למסגרת העסקה המאושרת שנקבעה לעובד.

ה. יובהר, כי במניין מסגרת ההעסקה החודשית הקבועה לעובד יש למנות את שעות העבודה בפועל, לרבות שעות נוספות, וכן את שעות ההיעדרות בגין זכאי העובד לשכר, כגון: מחלה, חופשה, ימי חג, ימי בחירה, חופשת אבל וכיו"ב.

ו. יודגש, כי מימון התקנים ייגזר מתקציב שעות העסקה של המשרדים, ללא מתן תוספת תקציבית או שעות העסקה.

7. סוגי התקנים להעסקה:

א. **תקן אזרח ותיק מנהלי** - לפעילויות עזר בעלות אופי מנהלי, כגון סיוע במטלות מזכירות וארכיב, נהיגה, סיוע במילוי טפסים, סיוע בקבלת קהל, רישום לפעילויות, מענה לפניות ציבור וסיוע לצוותים רפואיים (מס' עיסוק ארצי: 506510296).

ב. **תקן אזרח ותיק מקצועי** - לפעילויות סיוע, ייעוץ והדרכה מקצועיים, כגון סיוע בעיבוד וניתוח נתונים, סיוע בניסוח נהלים (יודגש כי אין הכוונה להקלדה), ייעוץ והדרכה בנושאים מקצועיים, סיוע בפעילויות המצריכות הסמכה, רישיון או תואר פרופסיונלי (מס' עיסוק ארצי: 51032859).

ג. **תקן אזרח ותיק בכיר** - לפעילויות סיוע בחיזוק השדרה הניהולית והכוונה מקצועית (מס' עיסוק ארצי: 51036922).

8. גיוס וקליטה:

א. בהתאם [להחלטת ועדת שירות מספר 2053](#), מיום ו' בטבת התשע"ז (4.1.2017), בנושא: "פטור מחובת מכרז למשרות בתכנית ניסיונית כפיילוט למסלול תעסוקה ייעודי בשירות המדינה לאזרחים ותיקים מעבר לגיל פרישה", משרות בתקן אזרח ותיק/בכיר פטורות ממכרז. בהתאם להחלטה זו, עובדים בתקן אזרח ותיק/בכיר יגויסו בהליך גיוס מקוצר בהתאם [לפסקה 11.933](#) לתקשי"ר.

בהתאם להחלטת ממשלה מספר 592 מיום י"ג בכסלו התשפ"א, (29.11.2020) נקבע כי הפיילוט הסתיים בהצלחה והחל משנת 2021 מסלול התעסוקה הורחב כאמור, ללא התייחסות להליך איוש המשרות.

ב. במטרה להתאים את הליך איוש המשרות לאופי התפקיד וקהל היעד, לצד ייעול וקיצור משכי הזמן בגיוס עובדים לשירות המדינה בתפקידי עזר זמניים נמצא, כי הנכון הוא להמשיך עם מנגנון איוש משרות אזרח ותיק/בכיר כפי שבוצע עד היום במסגרת הפיילוט, לפי הוראות פסקה 11.933 לתקשי"ר, אשר מאפשר קליטה מהירה לשירות המדינה.

ג. אשר על כן, [בהחלטת ועדה שירות מספר 2219](#), בנושא: "כללים לגיוס ומיון במשרות "אזרח ותיק" בשירות המדינה", מיום כ"ג באדר ב' התשפ"ד (2.4.2024), אישרה ועדת שירות המדינה בתוקף סמכותה לפי סעיף 20 לחוק המינויים, כי הליך הגיוס והמיון למשרות תקן אזרח ותיק/בכיר יהיה בהתאם לנוהל הקבוע בפסקה 11.933 לתקשי"ר, בשינויים המחויבים כפי שיקבעו בהנחיית נציב זו.

הנחיות נציב שירות המדינה	העסקת עובדים
תאריך: י"ג אדר תשפ"ו, 2 במרץ 2026 מספר הנחיה: 1.22	העסקת עובדים בתקן אזור ותיק או אזור ותיק בכיר מהדורה: 3

- בעת הליך הגיוס, יקפיד האחראי על שמירת הכללים בנושא העדפה מתקנת וייצוג הולם של כלל האוכלוסיות המנויות בסעיף 15 (א) לחוק המינויים.
- ד. בהתאם להוראות פסקה 11.933 לתקשי"ר, אין לאשר מועמדות למועמדים שהם בעלי זיקה פוליטית, עסקית או אישית לאחד משרי הממשלה, או למועמדים שהם בעלי קרבה משפחתית לאחד מעובדי המשרד בהתאם להוראות [פרק משנה 13.3](#) לתקשי"ר, אלא מנימוקים מיוחדים שיירשמו.
- ה. בעת קליטת העובדים, הם יסווגו במערכת מרכז"ה לתת קבוצת עובד 39 - "חוזה אזרחים ותיקים".
- ו. על המועמדים למשרה בתקן אזור ותיק/בכיר יהיה להמציא אישור כשירות רפואית ההולם את מטלות המשרה, כפי שפורסמה כחלק מתהליך המיונים והקליטה, בהתאם [לפסקה 13.421](#) לתקשי"ר ובכפוף לחוק המינויים.
- ז. על העובדים לא יחולו הוראות פרק משנה 13.8 לתקשי"ר בדבר תקופת ניסיון. בעניינם של עובדים בתקן אזור ותיק/בכיר, יש לפעול בהתאם ל"נוהל הערכת תפקוד לעובדים זמניים", שנמצא כדף נלווה להנחית נציב 1.10 בנושא: "בחינת התאמת עובד בתקופת ניסיון".
- ח. עובד שנבחר במכרז פומבי או נבחר לאיש משרה תקנית במילוי מקום, לא תישמר לו משרה בתקן אזור ותיק/בכיר.
- ט. עובד שאישר תקן אזור ותיק/בכיר במשרד כלשהו, ועבר ברצף למשרה בתקן אזור ותיק/בכיר במשרד אחר, התקופה שבה עבד במשרד הראשון תיחשב כחלק ממשיך התקופה הכוללת שניתן להעסיקו בתקן אזור ותיק/בכיר.
- י. עובד בתקן אזור ותיק/בכיר לא יהיה זכאי להתמודד במכרזים פנימיים או בין-משרדיים בכל תקופת העסקתו.

9. שכר בתקן אזור ותיק ואזור ותיק בכיר:

- א. העובדים יועסקו בחוזה מיוחד על-פי תקנה 1(3) [לתקנות שירות המדינה \(חוזה מיוחד\) התש"ך-1960](#). להלן סיווג עיסוקים אשר נקבע בתיאום עם אגף השכר והסכמי עבודה במשרד האוצר, כדלקמן:
- עובד בתקן מנהלי יועסק בדירוג 525 בדרגה 90 (מקביל לדרגה 37 בדירוג המח"ר).
 - עובד בתקן מקצועי יועסק בדירוג 525 בדרגה 120 (מקביל לדרגה 41 בדירוג המח"ר).
 - עובד בתקן אזור ותיק בכיר יועסק בדירוג 525 בדרגה 180 (מקביל לדרגה 42 בדירוג המח"ר).
- ב. רמת השכר של העובד לא תיגזר מהשכלתו או מידת ניסיונו, אלא מסיווג משרתו (מנהלי/ מקצועי/ בכיר). השכר יהיה בהתאם לטבלאות השכר של הממונה על השכר, כפי שיתעדכנו מעת לעת.

הנחיות נציב שירות המדינה	העסקת עובדים
תאריך: י"ג אדר תשפ"ו, 2 במרץ 2026 מספר הנחיה: 1.22	העסקת עובדים בתקן אזור ותיק או אזור ותיק בכיר מהדורה: 3

10. העסקת עובדים בתקן אזור ותיק בכיר:

א. תקן אזור ותיק בכיר מיועד לעונים על הגדרת אזור ותיק בכיר, כמפורט לעיל. יובהר, כי הכללים הקבועים בהנחיה כאמור לעיל, חלים גם על העסקה בתקן של אזור ותיק בכיר, אלא אם נקבעה הסדרה אחרת במפורש.

ב. מטרה: קביעת מדיניות העסקת אזרחים ותיקים בעלי רקע ניהולי בכיר, אשר פרשו משירות המדינה או המגזר הציבורי באופן שיאפשר את המשך תרומתם לשירות הציבורי תוך הכרה במעמדם, ניסיונם ומומחיותם. המדיניות נועדה לאפשר שימור ידע מוסדי מצטבר, חיזוק השדרה הניהולית והעברת ניסיון מקצועי מהותי לדור העתיד במגזר הציבורי, וזאת במסגרת גמישה, ראויה ומבוקרת התואמת את שלב חייהם המקצועיים.

ג. תנאים להעסקה בתקן של "אזור ותיק בכיר":

- ניסיון ניהולי בכיר של לפחות 5 שנים.
- ניסיון מקצועי בתחומי התפקיד של לפחות 3 שנים.
- ניסיון בהובלת תהליכים ושינויים בשירות המדינה, וכן כישורי עבודה בצוות ושיתופי פעולה, יהווה יתרון.

ד. מסגרת העסקה: לעובד בתקן של אזור ותיק בכיר כמוגדר לעיל, תהא מסגרת העסקה עד 96 שעות עבודה בחודש או עד 120 שעות עבודה בחודש, כאשר השעות שבין 96 ל-120 ישולמו בערך של שעות נוספות.

ה. משך העסקה: תקופת העסקה של עובד בתקן אזור ותיק בכיר תעמוד על 3 שנים. האחראי רשאי לפנות בכתב ומראש לנציבות שירות המדינה בבקשה לקבלת אישור להארכת תקופת העסקה זו, בתקופה של עד שנתיים נוספות, מודגש כי הארכה ומשכה כפופים לאישור נציבות שירות המדינה.

ו. מכסות והקצאה:

- הקצאה - על פי החלטת נציבות שירות המדינה ובתיאום עם המשרדים.
- ברמה הארצית - יוקצו עד 50 תקנים לכלל המשרדים בשלב הראשון.
- מכסה מקסימלית - תקבע בהתאם למקור תקציבי של המשרד (לא יינתן תקציב ייעודי לנושא זה). החלטת נציבות שירות המדינה כאמור, כפופה לקבלת אישור תקציבי מהאחראי במשרד.

ז. יישום: מדיניות העסקת עובדים בתקן של אזור ותיק בכיר תיושם החל ממועד עדכון הנחיה זו ביחס להעסקתם. תחילה, מדיניות זו תיושם כפיילוט אשר תוצאותיו יוערכו על ידי נציבות שירות המדינה לאחר 12 חודשי יישום.

עובדים המועסקים כיום בתקן "אזור ותיק" מנהלי או מקצועי ועונים על הקריטריונים לתקן "אזור ותיק בכיר", יהיו רשאים לעבור לתקן "אזור ותיק בכיר", זאת בכפוף לעמידה בתנאים המפורטים לעיל, וכן בהתאם להמלצת האחראי במשרד ולאחר קבלת אישור של נציבות שירות המדינה. למען הסר ספק, מובהר כי לא ניתן לאשר מעבר רטרואקטיבי.

הנחיות נציב שירות המדינה	העסקת עובדים
תאריך: י"ג אדר תשפ"ו, 2 במרץ 2026 מספר הנחיה: 1.22	העסקת עובדים בתקן אזרח ותיק או אזרח ותיק בכיר מהדורה: 3

11. תנאי שירות נלווים לשכר:

א. שעות נוספות:

שעות נוספות ישולמו בהתאם [לחוק שעות עבודה ומנוחה, התשי"א-1951](#) ובהתאם [לפרק משנה 27.2](#) לתקשי"ר, לפי ביצוע שעות נוספות בפועל ביום העבודה. יובהר, כי הזכאות לתשלום בעד שעות נוספות היא עבור ביצוע שעות שהן מעבר למסגרת התקן היומי של עובדים המועסקים בשירות המדינה במשרה מלאה. כמו כן, השעות הנוספות יבואו במניין מכסת השעות המהוות את מסגרת ההעסקה החודשית שנקבעה לעובד בתקן אזרח ותיק/בכיר. לפיכך, סך שעות העבודה, הן הרגילות והן הנוספות, לא יחרוג ממסגרת השעות הקבועה לתקן. לצורך חישוב מימוש מסגרת שעות ההעסקה החודשית, יחושבו שעות העבודה הרגילות והן השעות הנוספות בערך מוחלט.

ב. תוספת משמרות:

במקרה בו תאושר העסקת עובד בתקן אזרח ותיק/בכיר במשמרות, תשולם תוספת משמרות בהתאם להוראות [פרק משנה 27.6](#) לתקשי"ר

ג. עבודה ביום מנוחה שבועי או במועדי ישראל:

עובד בתקן אזרח ותיק/בכיר לא יועסק ביום המנוחה או במועדי ישראל, אלא במקרים חריגים אשר ייבחנו באופן פרטני ויאושרו מראש על-ידי האחראי במשרד. בכל מקרה, העסקה ביום מנוחה או במועדי ישראל תהא כפופה להמלצת נציבות שירות המדינה וקבלת היתר מהממונה על חוק שעות עבודה ומנוחה בזרוע העבודה.

ד. גמול השתלמות:

העובד לא יהיה זכאי לגמולי השתלמות.

ה. שכר עידוד - תגמול דיפרנציאלי לעובד בתקן אזרח ותיק:

האחראי במשרד רשאי לאשר שכר עידוד/תגמול דיפרנציאלי לעובד בתקן אזרח ותיק, בכפוף למקור תקציבי ייעודי במשרד, וכן בכפוף להצגת אופן שילובם ואופן המדידה שלהם לאגף בכיר תגמול ותמרוץ במשרד האוצר.

אישור הזכאות יינתן על פי אמות המידה המוגדרות לתגמול ותמרוץ עובדים בשירות המדינה ולפי שיטת התגמול הקיימת במשרד לא ייבנה מודל תגמול ייעודי לאזרחים ותיקים.

במשרדים בהם מיושם תגמול דיפרנציאלי (חלף שכר עידוד) ניתן לשלב אזרחים ותיקים בכפוף לביצוע הערכת עובדים וקביעת יעדים אישיים.

סכומי התגמול יהיו זהים לסכומי התגמול שנקבעו לסטודנטים במסגרת קביעת מנגנון התגמול.

משרה בתקן אזרח ותיק בכיר אינה מזכה בשכר עידוד.

ו. הפרשה לקופת גמל:

בהתאם לכללים המפורטים ב[הוראת תכ"ס 13.7.2](#), יבוצעו הפרשות לקופת גמל, על-פי בחירת העובד.

הנחיות נציב שירות המדינה	העסקת עובדים
תאריך: י"ג אדר תשפ"ו, 2 במרץ 2026 מספר הנחיה: 1.22	העסקת עובדים בתקן אזרח ותיק או אזרח ותיק בכיר מהדורה: 3

ז. קרן השתלמות:

העובד יהיה זכאי להפרשה לקרן השתלמות על-פי בחירתו, אם יחפוץ בכך, בהתאם [להוראת תכ"ס 13.7.2](#).

ח. קצובת אש"ל:

העובד יהיה זכאי להחזר הוצאות אש"ל וכלכלה, בהתאם [לפרק משנה 26.2](#) לתקשי"ר.

ט. קצובות הבראה וביגוד:

העובד יהיה זכאי לקצובת הבראה וביגוד על-פי חלקיות משרתו המשתנה, בהתאם למספר שעות העבודה אותן ביצע בפועל באותו חודש. בתום שנה קלנדרית יבוצע חישוב סופי ומדויק באשר לזכאות השנתית.

י. קצובת נסיעה:

העובד יהיה זכאי לקצובת נסיעה מהבית לעבודה וחזרה בעד כל יום עבודה בו עבד בפועל, בהתאם להוראות צו ההרחבה בדבר "השתתפות מעסיק בהוצאות נסיעה לעבודה וממנה" ובהתאם [להוראת תכ"ס 13.4.2](#). כמו כן, הוראות [פרק משנה 28.3](#) לתקשי"ר, חלות גם על עובד בתקן אזרח ותיק/בכיר.

יא. החזר הוצאות טלפון נייד:

החזר הוצאות טלפון נייד יהיה בהתאם לשיקול דעת האחראי במשרד וייבחן על-ידי ועדת רט"ן המשרדית, זאת בהתאם [להוראת תכ"ס 13.5.3](#).

יב. החזר הוצאות בגין תשלום לאגודות מקצועיות:

העובד לא יהיה זכאי להחזר בגין תשלום לאגודות מקצועיות.

יג. סבסוד ארוחות:

העובד יהיה זכאי לסבסוד ארוחות, בהתאם [להוראת תכ"ס 16.5.2](#).

12. נוכחות והיעדרות:

א. חופשת מנוחה:

1) מכסת ימי החופשה לעובד בתקן אזרח ותיק/בכיר תהיה 22 ימי חופשה בשנה קלנדרית. ימי חופשה שינוצלו יבואו במניין השעות המהוות את מסגרת ההעסקה החודשית שקבועה לעובד. כלומר, העובד רשאי לנצל את ימי החופשה שעומדים לרשותו במהלך חודש קלנדרי מסוים, כל עוד לא השלים באותו החודש את מסגרת ההעסקה החודשית שנקבעה לו.

2) בהתאם [לפסקה 33.132](#) לתקשי"ר, עובד רשאי לצבור עד 55 ימי חופשה במעבר בין שנה לשנה. ימי חופשה עודפים מעבר לכך, יימחקו.

3) ערך יום היעדרות מחושב לפי ממוצע יומי בשלושת החודשים המיטיבים מתוך 12 החודשים האחרונים להעסקה.

ב. חופשה מרוכזת בחול המועד סוכות ופסח:

העסקה בימי החופשה המרוכזת - בסמכות האחראי במשרד ובהתאם לצורכי המשרד, לאשר העסקת עובדים בימי חול המועד החלים בחג פסח ובחג סוכות. עובד שיועסק בימים אלה, לא יחולו עליו הנחיות החופשה המרוכזת כמפורט מטה. למען הסר ספק, יובהר כי לא ניתן לחרוג ממסגרת ההעסקה החודשית הקבועה לעובד.

הנחיות נציב שירות המדינה	העסקת עובדים
תאריך: י"ג אדר תשפ"ו, 2 במרץ 2026 מספר הנחיה: 1.22	העסקת עובדים בתקן אזרח ותיק או אזרח ותיק בכיר מהדורה: 3

היעדרות בימי החופשה המרוכזת - היעדרות בימי חול המועד תהא 50% על חשבון העובד ו-50% על חשבון המעסיק. בעת דיווח חופשה מרוכזת בסוכות או בפסח במערכת הנוכחות, יתבצע החישוב באופן אוטומטי. יודגש כי לא חלה חובת דיווח בגין ימי חופשה מרוכזת על עובד בתקן אזרח ותיק/בכיר.

ג. ימי מועד:

בהתאם [לפרק משנה 32.1](#) לתקשי"ר, עובד בתקן אזרח ותיק/בכיר יהיה זכאי למשכורתו בעד ימי המועד בהם הוא חופשי מעבודתו, בהתאם לדתו ולבחירתו, גם אם לא השלים שלושה חודשי עבודה במשרתו. יובהר כי בגין יום חג החלל ביום המנוחה העובד לא יהיה זכאי לתשלום. ימי המועד יבואו במניין מכסת השעות המהוות את מסגרת ההעסקה החודשית הקבועה לעובד. מודגש כי במקרים בהם השלים העובד את מסגרת העסקתו, לא תשולם לו תמורה עבור יום המועד. ימי המועד מוזנים באופן אוטומטי במערכת מרכזת בהתאם לזכאות של העובד.

ד. קיצור יום עבודה בערבי חג:

העובד אינו זכאי לקיצור יום העבודה בימים בהם מספר שעות העבודה מוקטן - בערבי חג חנוכה, פורים וערב יום העצמאות.

ה. שעות צום:

העובד זכאי לקיצור יום עבודה ביום צום בהתאם [לפסקה 32.531](#) לתקשי"ר, ככל שיום זה הינו במסגרת ימים קבועים לעבודה, שבהם הועסק מספר שעות של תקן מלא.

ו. חופשת מחלה:

- מכסת ימי המחלה תיקבע בהתאם לכללים הנהוגים לכלל עובדי המדינה, בהתאם לחלקיות המשרה, כמפורט [בסעיף 33.20](#) לתקשי"ר.
- עובד יהיה זכאי לתשלום בגין הימים שבהם נעדר עקב מחלה החל מהיום הראשון. ובלבד שהתשלום יעשה עבור הימים בהם היה מתוכנן לעבוד, בהתאם לסיכום עם הממונה.
- שעות המחלה יבואו במניין השעות המהוות את מסגרת ההעסקה החודשית הקבועה לעובד. כלומר, ניצול ימי מחלה לא יביא לחריגה ממסגרת זו. מכסת ימי המחלה תהיה עד לצבירת הימים המותרת בהתאם לסעיף 4 (א) [לחוק דמי מחלה, התשל"ו-1976](#).

ז. מחלת בן/בת משפחה:

העובד יהיה זכאי לחופשת מחלה, בהתאם [לסעיף 33.25](#) לתקשי"ר.

ח. ימי הצהרה:

העובד יהיה זכאי לשני ימי הצהרה בשנה, בהתאם [לפסקה 33.242](#) לתקשי"ר, אשר ניצולם יגרע ממכסת ימי המחלה. ניצול ימי ההצהרה יבוא במניין השעות המהוות את מסגרת ההעסקה החודשית הקבועה לעובד.

ט. ימי בחירה:

עובד יהיה זכאי לשני ימי בחירה בכל שנה, בהתאם [לסעיף 32.41](#) לתקשי"ר. עובד חדש יהיה זכאי ליום בחירה אחד במשך ששת חודשי עבודתו הראשונים ובתנאי שהשלים שלושה חודשי עבודה רצופים. ניצול ימי הבחירה יבוא במניין השעות המהוות את מסגרת ההעסקה החודשית הקבועה לעובד.

הנחיות נציב שירות המדינה	העסקת עובדים
תאריך: י"ג אדר תשפ"ו, 2 במרץ 2026 מספר הנחיה: 1.22	העסקת עובדים בתקן אזרח ותיק או אזרח ותיק בכיר מהדורה: 3

י. היעדרות ביום שבתון/בחירות לכנסת:

בהתאם [לפסקה 32.322](#) לתקשי"ר, עובד אשר עובד בימים קבועים ונבצר ממנו לעבוד בשל יום השבתון, יהיה זכאי לתשלום שווי יום היעדרות ביום זה ובתנאי שהועסק לפחות 14 ימים רצופים ובכללם ימי מנוחה שבועיים בסמוך ליום הבחירות. אם נדרש לעבוד באותו יום, הוא זכאי לקבל שכר בעד הזמן שבו עבד ונוסף על כך הוא זכאי לחופשה של שעה תמורת כל שעה שבה נדרש לעבוד.

יא. חופשת אבל:

העובד יהיה זכאי לימי חופשת אבל בתשלום על-פי [פרק משנה 33.5](#) לתקשי"ר.

יב. חופשה ללא משכורת (חל"ת):

העובד לא יהיה זכאי לחופשה ללא משכורת.

13. הדרכה ורווחה:

א. הדרכה:

(1) העובד יהיה זכאי להשתתף בפעילויות הדרכה משרדיות, בהתאם לשיקול דעת המשרד. כמו כן, המשרדים יהיו רשאים לאשר השתתפות העובד בקורסים חיצוניים, ובלבד שהקורסים הם בתחומי הכשרה הנוגעים לליבת העיסוק של העובד ושהיקף הקורסים לא יעלה על 60 שעות לימוד בשנה. דיווח בגין השתתפות בהכשרה יהיה בהתאם לשעות ההשתתפות בפועל, אשר יחשבו לשעות עבודה לתשלום מתוך מסגרת השעות החודשיות הקבועה לעובד.

(2) השתלמויות הכוללות גיבוש חברתי - עובד זכאי להשתתף בימי גיבוש וסיורים לימודיים, כמפורט בנוהל הרווחה, המתעדכן מעת לעת. תשלום בגין ימי גיבוש וסיורים יהיה בהתאם לשווי יום היעדרות של העובד.

(3) "השכלה" - העובד לא יהיה זכאי להשתתפות ברכישת השכלה אקדמית.

ב. רווחה:

(1) סל רווחה - העובד יהיה זכאי לסל רווחה בהתאם לנוהל הרווחה המתעדכן מעת לעת.

(2) פעילויות ספורט - בהתאם להוראות [פרק משנה 06.5](#) לתקשי"ר.

(3) העובד לא יהיה זכאי לכפל הטבות של גמלאי ועובד במקביל.

(4) שי לחג - בהתאם להוראות [פסקה 06.411](#) לתקשי"ר [והוראת תכ"ס 13.13.3](#).

14. היתר לעבודה פרטית:

עובד המעוניין לעבוד בעבודה נוספת מעבר להעסקתו בשירות המדינה בתקן אזרח ותיק/בכיר, נדרש להגיש בקשה לקבלת היתר לעבודה פרטית בהתאם להוראות [פרק משנה 42.4](#) לתקשי"ר. יודגש, כי חל איסור על ביצוע עבודה פרטית ללא קבלת היתר כנדרש. בכל מקרה, לא יינתן היתר לעבודה פרטית במשרד ממשלתי נוסף תוך תקופת העסקתו של העובד.

15. סיום העסקה:

בהליך סיום העסקה של עובד במהלך תקופת ההעסקה, יש להקפיד כי תינתן לעובד הזדמנות להשמיע את טענותיו, טרם קבלת החלטה, בהתאם לפסקה [82.234](#) לתקשי"ר. בהתאם לנסמן [82.252](#)(ד) לתקשי"ר, סמכות קבלת החלטה בדבר סיום העסקה נתונה לאחראי.

הנחיות נציב שירות המדינה	העסקת עובדים
תאריך: י"ג אדר תשפ"ו, 2 במרץ 2026 מספר הנחיה: 1.22	העסקת עובדים בתקן אזרח ותיק או אזרח ותיק בכיר מהדורה: 3

הודעה מוקדמת - החלטה על סיום העסקה מחייבת מתן הודעה מוקדמת, בהתאם לנסמן [82.322](#)(ב) לתקשי"ר. כמו כן, עובד שמעוניין בסיום העסקתו חייב לתת הודעה מוקדמת בכתב על כך למנהל משאבי אנוש באמצעות מנהל היחידה, בה יציין את יום הוצאת ההודעה ואת יום הכניסה לתקופת של ההתפטרות, בהתאם לנסמן [82.131](#)(ב) לתקשי"ר.

16. תשלום פיצויי פיטורים:

עובד שהועסק על בסיס שעתי לפחות שנה ברציפות, ושירותו הסתיים בנסיבות המזכות בפיצויי פיטורים, לפי [חוק פיצויי פיטורים, התשכ"ג-1963](#) (להלן - "חוק פיצויי פיטורים") והוראות התקשי"ר בנושא, זכאי להשלמת פיצויי פיטורים, בשיעור של משכורת אחת¹ לכל שנת עבודה. 6% הפקדת המעביד לפיצויים יבואו במקום 72% מפיצויי הפיטורים, על-פי סעיף 14 לחוק פיצויי פיטורים בגין רכיבי המשכורת המובאים בחשבון לעניין חישוב הפיצויים.

17. משמעת:

חוק המשמעת וכל הדינים בנושא משמעת יחולו על העובדים המועסקים לפי הנחיה זו, בדומה לכל עובד מדינה.

¹ לעניין זה, משכורת אחת משמעותה שקלול ממוצע השכר של העובד ב-12 החודשים הקודמים לסיום העסקתו